

Aan het College van B&W Barneveld
Aan de gemeenteraad Barneveld

Belangengroep Tegenwind Buitengebied Barneveld West
tegenwindbarneveld@hotmail.com

De Glind, 2 maart 2020

Betreft: zienswijze bewoners buitengebied Barneveld West op MER Structuurvisie
Windenergie Barneveld

Geacht college, geachte gemeenteraad,

Als bewoners van het westelijk buitengebied van Barneveld geven wij u graag een zienswijze op het Milieu Effect Rapport Structuurvisie Windenergie in Barneveld. Onze zienswijze richt zich op de (zoek)locaties 2, 3 en 4 aan de westzijde van de gemeente Barneveld.

Het MER is een belangrijke bouwsteen voor de Structuurvisie Windenergie en moet daarom zorgvuldig worden opgesteld en juiste informatie en classificaties bevatten. Wij constateren dat het MER op diverse onderdelen onjuiste classificaties heeft toegekend aan locatie 2, 3 en 4 en dat een aantal uitgangspunten uit de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (hierna: NRD) en het advies van de Commissie MER d.d. 20 december 2018¹ niet is toegepast. Deze punten lichten wij hieronder toe.

Zienswijze op inhoud van de samenvatting

Zoals de Commissie MER aangeeft in het advies d.d. 20 december 2018 moet de samenvatting van het MER als zelfstandig document te lezen zijn en een goede afspiegeling vormen van het MER. Besluitvormers en andere betrokkenen zullen hun oordeel immers vooral op de samenvatting baseren en niet de gehele MER en bijlagen lezen. Wij constateren dat de samenvatting op pagina 1 t/m 6 van het MER op een aantal punten ernstig tekort schiet en onjuiste scores hanteert. Ook zijn harde belemmeringen niet meegenomen. Daardoor worden locaties 2, 3 en 4 ten onrechte aangemerkt als kansrijke locaties voor windenergie.

1. In de samenvatting van het MER (pagina 1 en 2, Uitkomsten MER) wordt gesproken over de potentiële ruimte voor moderne windturbines op basis van harde belemmeringen. Wij constateren dat de harde belemmering van aanwezigheid van Groene Ontwikkelingszones niet is meegenomen bij de classificatie van de locaties 2 en 3.

---

¹ <http://commissiemer.nl/docs/mer/p33/p3314/a3314rd.pdf>

In het kader van onderhavige analyse wordt de Groene Ontwikkelingszone als harde belemmering gezien en vervolgens buiten beschouwing gelaten in het MER².

Locaties 2 en 3 bevinden zich in de Groene Ontwikkelingszone³ (GO) en er is geen ruimte om een windturbine buiten de GO te plaatsen⁴. Deze harde belemmering ontbreekt tevens bij de opsomming op pagina 2. Derhalve worden locaties 2 en 3 ten onrechte als kansrijke locatie benoemd in het MER en in de samenvatting.

2. In de samenvatting (pag 2) wordt een windturbine van 120 meter ashoogte en 120 meter rotordiameter aangemerkt als 'relatief kleine windturbine op de markt'. Dit is een misleidende term voor besluitvormers en andere lezers. Kleine windturbines hebben een ashoogte van maximaal 35 meter⁵. De genoemde afmetingen van 120 of 150 meter ashoogte zijn niet klein en behoren bij de categorie grote windturbines op land. Het MER is geen rapport voor de zakelijke markt waar deze hoogte wellicht als klein wordt aangemerkt, maar bedoeld om besluitvormers (collega en gemeenteraadsleden) de juiste keuze te kunnen laten maken.
3. De effecten op ecologie komen niet terug in de samenvatting en in de tabel op pagina 4. Ecologie is een belangrijk aspect in de afweging van locaties voor windenergie. De samenvatting is hiermee onvolledig en biedt onvoldoende inzicht voor een goede afweging.
4. Wij constateren dat de plussen en minnen in tabel S1 (pag 4) geen goede afspiegeling zijn van de werkelijkheid.
  - Bij locatie 2 en 3 wordt het aantal ernstige gehinderden m.b.t. geluid gemarginaliseerd tot een '0', een score die staat voor 'het voornemen onderscheidt zich niet van de referentiesituatie'. Dit is niet juist, omdat er op beide locaties ernstig gehinderden zijn. Er is dus wel degelijk een negatief verschil ten opzichte van de referentiesituatie (de situatie conform autonome ontwikkeling, zonder windenergie). Zie ook tabel 6.6. De score moet derhalve negatief zijn.
  - Bij locatie 4 wordt het aantal ernstig gehinderden m.b.t. geluid gescoord op '0/-', een score die staat voor het 'het voornemen onderscheidt zich marginaal negatief van de referentiesituatie'. Ook dit is niet juist, omdat er op locatie 4 acht ernstig gehinderden zijn. De score moet derhalve negatief zijn.
  - Het aspect ecologie ontbreekt in de tabel.
  - Locatie 2, 3 en 4 bevinden zich in een agrarisch bekenlandschap waarin het authentieke landschap met houtwallen, weilanden en kleine bosjes nog grotendeels intact is gebleven. Landschapsbeheer Gelderland beschrijft dit gebied als het Groene Valleilint⁶. Dit heeft dus wel degelijk cultuurhistorische waarde. In de tabel staat bij alle drie deze locaties ten onrechte bij cultuurhistorische een '0' score (geen

² NRD windenergie Barneveld, bijlage 4, vastgesteld 30 jan. 2019, <https://api1.ibabs.eu/publicdownload.aspx?site=barneveld&id=100019257>

³ Omgevingsvisie Gaaf Gelderland, geconsolideerde versie 1-3-2019 in werking getreden.

⁴ MER bijlage V, paragraaf 6.3.3. en 7.3.3

⁵ Rvo.nl

⁶ <https://landschapsbeheergelderland.nl/groene-valleilint/>

onderscheid t.o.v. referentiesituatie) aangegeven. De score moet gezien bovenstaande negatief zijn.

- Locatie 2 en 3 liggen op minder dan een kilometer (resp. ten noorden en ten oosten) van het dorp Achterveld (gemeente Leusden, provincie Utrecht). Slagschaduw van windturbines op deze locaties reikt dus tot honderden woningen binnen de bebouwde kom van dit dorp. Ten onrechte is hier een score '0/-' (marginaal negatief) gegeven. Dit moet sterk negatief zijn.
- Locatie 4 ligt hemelsbreed op ca 1,5 kilometer afstand ten zuidwesten van de bebouwde kom van Barneveld. Slagschaduw zal met ondergaande zon reiken tot in de westelijk gelegen wijk De Burgt. Ook hier is ten onrechte dus een score '0/-' (marginaal negatief) gegeven. Dit moet negatief zijn.
- In de directe omgeving van locatie 4 bevindt zich een basisschool (Beatrixschool, Postweg 15 De Glind). De school ligt zelfs binnen de paarse zone van de slagschaduw en binnen de blauwe lijn van 42 dB (figuur 6.6 pag 58 MER). Het is onverantwoord om jonge kinderen aan deze hinder bloot te stellen. Deze afweging komt ten onrechte niet terug in het MER en in de samenvatting.

5. Tabel S2 in de samenvatting

- Hier worden de locaties geclusterd en niet afzonderlijk beoordeeld op landschappelijk aanpassing. Wij constateren ook hier een onjuiste score van '-/0' bij cluster B/3+4. Locaties 3 en 4 liggen zoals hierboven genoemd in een kleinschalig agrarisch bekenlandschap waarin het authentieke landschap nog intact is gebleven (houtwallen, bosjes, weilanden). Locatie 2 en 3 liggen bovendien in een groene ontwikkelingszone en ecologische verbindingszone. Een windturbine met ashoogte 120 of 150 meter is dus in geen enkel opzicht passend in het karakter van dit landschap en hoort zeer negatief te scoren.

6. Een buurtmolen is een windmolen met een maximale ashoogte van 35 meter (definitie buurtmolen.nl, een website waar het MER ook naar verwijst). Ten onrechte definieert het MER windturbines met een ashoogte van 70 meter en rotor van 60 meter ook in de categorie buurtmolens. Dit is niet juist en misleidend.

7. Buurtmolens worden niet vermeld in de samenvatting. Ook worden de effecten en samenhang op leefomgeving/natuur/landschap van buurtmolens in combinatie met de genoemde zoeklocaties niet vermeld. Rondom locatie 3 en 4 (De Glind) loopt al een initiatief voor plaatsing van een buurtmolen. De gecumuleerde effecten op leefomgeving, natuur en landschap van een buurtmolen en locaties voor windenergie in het MER zijn voor de omgeving van locatie 3 en 4 niet in kaart gebracht en daardoor niet inzichtelijk voor adequate besluitvorming.

Zienswijze op specifieke onderwerpen uit het MER

Gezondheid

8. Een windturbine geeft geluidshinder dag én nacht. De locaties 2, 3 en 4 bevinden zich in stille gebieden. Geluid van windturbines zal hier overdag en nog sterker in de nacht hoorbaar zijn. De genoemde geluidswaardes in het MER zijn gemiddelden geluidswaardes. In de praktijk bevatten de werkelijke waardes veel hogere uitschieters (dit geldt zowel voor dag als nacht). De geluidsniveaus worden bovendien sterk bepaald door de wind. Als deze factor wordt meegenomen in de MER-berekening van de minimale afstand tot woningen, moet de werkelijke afstand tussen windturbine en woningen veel groter zijn dan de gehanteerde 400 meter om een leefbare situatie te behouden.
9. In de NRD (bijlage IV, paragraaf 1.1.1) wordt als afstand tot woningen en andere geluidgevoelige objecten de vuistregel van 4 keer de ashoogte van een windturbine gehanteerd. In het MER wordt echter ineens 400 meter als afstand aangehouden. Wij constateren dat het MER zich niet aan deze vuistregel uit de vastgestelde NRD houdt.
10. Het MER doet diverse gezondheidsonderzoeken naar hinder van geluid, laagfrequent geluid en slagschaduw af als 'niet wetenschappelijk bewezen' (hoofdstuk 7 MER). Het MER gaat daarin voorbij aan het feit dat het ook niet wetenschappelijk bewezen is dat er géén gezondheidsrisico's zijn en dat verder onderzoek nodig is. Geluidshinder in de nacht is onderbelicht in het MER, terwijl uit de ervaringen van omwonenden in de praktijk dit juist als zeer hinderlijk wordt ervaren (slapeloosheid). De GGD's sloegen in oktober 2019 nog alarm over de gezondheidseffecten bij windturbines⁷. Dit voortschrijdend inzicht ontbreekt in het MER en moet ons inziens wel worden meegenomen.
11. In bijlage IV van de NRD (paragraaf 1.1.1. en tabel 1.1.) wordt het aanhouden van de afstanden voor geluid ook gezien als voldoende voor slagschaduw. Dit klopt niet, aangezien een stilstandvoorziening voor slagschaduw tot 12 keer de rotordiameter moet zijn⁸. Het effect van slagschaduw op de omgeving van 12x de rotordiameter is niet inzichtelijk gemaakt (1440 meter bij een rotor van 120m, 1800 meter bij een rotor van 150m, 720 meter bij een rotor van 60m).
12. De impact op leefomgeving (geluid en slagschaduw) van windturbines met 70 meter ashoogte ontbreekt. In uw advies gaf u aan dat de impact van dergelijke windturbines ook meegenomen moest worden in het MER.
13. In tabel 6.6. (pag 47) wordt het aantal ernstig gehinderden m.b.t. geluid en de woningen met slagschaduw geclassificeerd. De score '0' (geen verschil t.o.v. referentiesituatie) en '0/-' is niet juist bij locatie 2, 3 en 4, omdat er in de directe omgeving van de locaties ernstig

⁷ <https://www.ad.nl/binnenland/ggd-klimaatplannen-mogelijk-schadelijk-voor-gezondheid~a0a18202/>

⁸ Rvo.nl

gehinderden zullen zijn bij plaatsing van windturbines. De score moet daarom negatief zijn.

14. Voor de classificatie van de slagschaduw geldt dat locatie 2 en 3 slagschaduw geven tot in de bebouwde kom van Achterveld. De score '0/-' (marginaal negatief tov referentiesituatie) klopt derhalve niet en moet negatief zijn. Voor locatie 4 geldt dat de slagschaduw tot in de bebouwde kom van Barneveld hinderlijk kan zijn. Ook hier moet de score '0/-' dus veel lager zijn.
15. In de directe omgeving van locatie 4 bevindt zich een basisschool (Beatrixschool, Postweg 15 De Glind). De school ligt zelfs binnen de paarse zone van de slagschaduw en binnen de blauwe lijn van 42 dB (figuur 6.6 pag 58 MER). Het is onverantwoord om jonge kinderen aan deze hinder bloot te stellen. Deze afweging komt ten onrechte niet terug in het MER.

Ecologie

16. In de NRD, bijlage 4 (paragraaf 1.1.3 en figuur 1.1.) wordt de Groene Ontwikkelingszone als harde belemmering aangemerkt. Wij constateren dat de MER hieraan niet voldoet. Locatie 2 en 3 liggen in een Groene Ontwikkelingszone en worden daardoor ten onrechte niet buiten beschouwing gelaten, maar zelfs als kansrijke locatie aangemerkt. Dit is dus niet juist en niet conform de NRD.
  - Tav locatie 2 en 3 geeft bijlage 5 van het MER aan: binnen het zoekgebied is geen ruimte om turbines te plaatsen buiten GO. Kernwaarden van GO zullen dus bij plaatsing van windturbines worden aangetast (en er zijn in de gemeente Barneveld reële alternatieven, zowel bij windenergielocaties als andere vormen van duurzame energie).
17. Locatie 2 en 3 bevinden in Groene Ontwikkelings- en ecologische verbindingzones, locatie 4 ligt daar dicht tegenaan. Het geluid en de verlichting van windturbines zal leiden tot ernstige verstoring van (nacht)dieren, zoals uilen en vleermuizen. Ook dit aspect is onvoldoende belicht in het MER.
18. In paragraaf 8.3.3 wordt ten onrechte aangegeven dat er beperktere effecten op beschermde diersoorten te verwachten valt op locatie 2, 3 en 4. In de omgeving van zoeklocaties 2, 3 en 4 leven diverse beschermde diersoorten. Juist in een omgeving die ook voor landbouw wordt gebruikt, is de leefomgeving van deze soorten al kwetsbaar. De komst van windturbines geeft juist een extra groot risico op de habitat en daarmee het voortbestaan van deze soorten in het gebied rondom zoeklocaties 2, 3 en 4 (zie ook de aanvullingen in de lijst hieronder).
19. In bijlage 5 van het MER is een inventarisatie gemaakt van natuurwaarden. Op basis van onze waarnemingen ontbreken een aantal beschermde diersoorten:
  - de das (locatie 3 en 4)
  - bij vleermuizen staat 'mogelijk' genoemd, maar dit moet 'ja' zijn voor locaties 2, 3 en 4.

- In de gebieden rondom locaties 2, 3 en 4 huizen diverse uilensoorten en bevinden zich uilennesten. Dit staat nu als 'mogelijk' aangemerkt, maar moet dus 'ja' zijn.
- De (boeren)zwaluw ontbreekt in de lijst van beschermde diersoorten bij locatie 2, 3 en 4.
- Dit geldt ook voor de wespendif.
- Locatie 3 en 4 zijn voedsel-, rust- en broedgebied voor weidevogels zoals de Kievit, grutto en tureluur. In 2019 is de Weidevogelwerkgroep Barneveld gestart om de afname van het aantal weidevogels tot staan te brengen⁹. Dit aspect wordt ten onrechte niet belicht in het MER.
- Het natuurgebied rondom de Modderbeek (Utrechts Natuur Netwerk) ligt dichtbij locatie 3. Weidevogels en ooievaars (ooievaarsnest naast de Modderbeek) huizen in dit gebied en ondervinden dus nadelige impact van een windturbine op locatie 3. Deze impact is niet meegewogen in het MER.
- Gezien bovenstaande is de impact kwetsbare en bedreigde diersoorten bij de locaties 2, 3 en 4 dus veel groter dan de MER doet voorkomen in de tabellen 6.2, 7.2 en 8.2 en kan de impact dus niet als '-/0' (marginaal effect) worden geclassificeerd maar moet dit zeer negatief zijn.

Landschap

20. De visualisaties op p 109 van het MER zijn volstrekt van onvoldoende kwaliteit om een goed landschapsbeeld en afweging daarover te maken. De visualisaties zijn gemaakt met een beeld van Google Streetview en gaan daarmee voorbij aan de werkelijke situatie op de locaties. Het perspectief op windturbines vanuit vrijstaande woningen en boerderijen en vanuit de bebouwde kom van Achterveld ontbreekt (vermeld in uw advies dd 20 dec. 2018). Locatie 2 is in zijn geheel niet gevisualiseerd.
21. De impact op het landschap bij de plaatsing van windturbines met ashoogte van 70 meter (of meer) ontbreekt.

Veiligheid

22. Wij lezen in het Handboek risicozonering windturbines van RVO dat de werpafstand van een afbrekend rotorblad tijdens overtoeren kan oplopen tot 716 meter in de omtrek. Veel verder dus dan de gehanteerde 400 meter als afstand tot woningen. Dit veiligheidsrisico moet in het MER in kaart worden gebracht.
23. Ook lezen wij in dit Handboek dat de werpafstand van rotorbladen bij nominaal toerental bij turbines van 3 of 4 MW en ashoogte van 120 meter meer dan 200 meter kan zijn. In het MER wordt de afstand van 180 meter echter als veilig geacht. Dit is dus niet juist gezien de informatie uit het Handboek risicozonering windturbines.
Het veiligheidsrisico voor omwonenden zoals vermeld in het MER is daardoor onvoldoende in kaart gebracht.

⁹ <https://barneveldsekrant.nl/lokaal/natuur-en-milieu/weidevogelwerkgroep-barneveld-beschermt-ruim-300-vogelnesten-666201>

Achtergrond en besluitvorming

24. De Commissie MER geeft in haar advies aan dat het MER duidelijkheid moet verschaffen over de relatie tussen de genoemde doelstellingen en de regionale energie opgave. Het MER geeft hier echter onvoldoende inzicht in. Locatie 2, 3 en 4 liggen vlakbij de gemeente Leusden en provincie Utrecht (tevens andere RES regio) en de gemeente Scherpenzeel en Ede. De impact van windenergie op locatie reikt tot over de gemeente- en provinciale grenzen heen. Op dit moment is het nog niet duidelijk hoe de RES Amersfoort / gemeente Leusden ingevuld gaat worden. De impact van de totale energietransitie op leefomgeving/natuur/landschap in de regio van locatie 2, 3 en 4 is daarmee nog onvoldoende duidelijk. Dit aspect komt op dit moment niet terug in het MER.
25. Buurgemeente Achterveld (gemeente Leusden) is, net zoals de bewoners, overvallen met dit MER van de gemeente Barneveld¹⁰.
26. De gemeente Barneveld verwijst in het MER en NRD naar drie stakeholderbijeenkomsten (2, 3 en 8 juli 2018) om betrokkenen en belanghebbenden te raadplegen zodat reacties meegenomen konden worden in de uit te voeren onderzoeken van de MER. Deze bijeenkomsten hebben plaatsgevonden in het centrum, noord- en oostzijde van de gemeente, maar niet aan de westzijde van de gemeente. Juist de locaties die nu in het MER rapport als kansrijk naar voren komen. Bewoners aan de westzijde zijn in het voortraject van dit proces niet of niet voldoende meegenomen.

Heeft u nog vragen n.a.v. deze brief, dan kunt u contact met ons opnemen via tegenwindbarneveld@hotmail.com.

Met vriendelijke groet,

Belangengroep Tegenwind Buitengebied Barneveld West

Kopie
Commissie MER

---

¹⁰ Zie brief Dorpsraad Achterveld Stoutenburg <https://api1.ibabs.eu/publicdownload.aspx?site=barneveld&id=100162280>